

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám

IX. évfolyam.

Csongrád, 1911. május 28.

22. szám.

Pénzünket és vérünket.

A nagy követ oda hengerítették a nemzet haladásának útjába: a hadügyi kormány betérjesztette a katonai javaslatokat az országgyűlés elé. Azok az áldozatok, amit a nemzettől követelnek ezen javaslatokban, egyszerűen megdöbbenők. Olyan óriási vér- és pénzáldozatokat igényelnek a javaslatok, hogy ha törvény lesz belőlük, az ország népe belepusztul ebbe a reformokba. Magyarország az 1889. évi véderőről szóló törvény szerint eddig 56.576 ujoncot állított ki évenként, melyből a közös hadsereg részére 44.076, a honvédség részére pedig 12.500 ujonc esett. Az új véderőtörvény ezt fölemeli évenként 93.181-re, melyből a közös hadsereg részére 68.187 ujonc, a honvédség részére pedig éppen kétszer annyi, mint eddig, vagyis 25.000 fog esni. Évenként tehát 36.611-gyel több ifjút visznek el katonának, mint eddig elvittek.

Ezzel szemben kedvezményül a három évi szolgálati időt két évre szállítja le a javaslat. Ez a kedvezmény azonban merő szemfényvesztés, mert csupán a közös hadsereg egy részére vonatkozik, miután a honvédségnél eddig már ugyis érvényben volt. Viszont azonban a honvédszázadok szolgálati ideje, mely eddig két év volt, felemeltetik három évre, vagyis ezentúl nemcsak a közös századok, hanem a honvédszázadok és a szervezendő tüzérség is három esztendőre fog szolgálni. Valamint három esztendőre fog tartani az altisztek is. Tehát ez az a nagy kedvezmény.

De még tovább is megy a javaslat. A póttartalékosoknak eddig nyolc hétre terjedt a kiképzése, ezentúl tíz hétig fog tartani.

De még ez sem minden. A tanítóknak a régi törvény azon kedvezményt nyújtotta, hogy az iskolai szünetekben nyerték kiképzésüket, mely nyolc hétre terjedt s azután póttartalékba kerültek. Az új törvény megfosztja őket ezen kedvezménytől s ezentúl egy évi tényleges szolgálatot kell nekik teljesíteni. S mind ezt akkor, mikor az ország nagyrészében hiány van tanítóban.

A két éves szolgálati idő tehát csupán maszlag, mert hiszen a besorozottak nagyrésze továbbra is három évet fog szolgálni, s így nem jelent könnyebbséget az ország lakosságára.

A kormány azonban nem elégszik meg a vérbeli áldozattal, hanem pénzbeli áldozatot is követel, hogy az utolsó sovány falatot is kivegye a nép szájából. A lét-

számemelés ugyanis temérdek pénzbe kerül. Csak maga az életbeléptetés és a szükséges beruházások költsége 142 millióra rug. Ezenkívül az évi többlet kiadásnak a közös hadseregnél hazánkat illető része 24 millió, a honvédségnél pedig 41 millió, összesen 65 millió lesz.

Édes Istenem! hány árvának, özvegynek, nyomoréknak lehetne ennyi pénzből jobb létet teremteni? Hány iskolát, kórházat, menhelyet lehetne ennyi pénzből építeni? De ilyen célra Magyarországon pénz nincsen, a hadügyi kiadásokra azonban van, annak lenni kell, így kívánja Bécs. Az adó tehát növekedni fog, a végrehajtók, mint a sáskák a zöld vetést, úgy fogják letarolni a nép keresetét. Ujabb fogyasztási adókat hoznak majd be, hogy a legszegényebb nép érezze legjobban a terheket. Mert a nagybirtokosokra, a holddanként 50—60 krajcár adót fizető latifundiumokra ezen terhekből nem jut semmi.

Fontoskodó arecal és tettetett naivsággal valami óriási vívmánynak tüntetik fel a katonai javaslatban azt is és folyton azon nyargalnak, hogy ezentúl azt a néhány boldogtalan magyar bakát, akit haditörvényszék elé állítanak, hát magyarul fogják kihallgatni, ha csupán magyarul ért. Borzasztó nagy vívmány! Hát próbálgassák másként. Ezzel szemben törvénybe iktatják a kis hamisak, hogy a tárgyalási nyelv a német, meg a közös szolgálati nyelv is német. De ezzel nem dicsekszenek. Hisz az egész perrendi vívmány jelentéktelen, mert igen kevés emberre, arra a néhány szerencsétlen bűnösre vonatkozik, kik úgy sincsenek sokan, míg magára a hadseregére áll a régi nóta, a régi szellem, amely előtt a magyar „Kossuth-Hund.”

1906-ban a király a nemzettel (nem a kormányval!) arra a megállapodásra jutott, hogy első sorban a választói jogot alkotja meg a parlament és csak azután következik a katonai kérdés megoldása. Megismételte ezt a kijelentést az 1910. évi trónbeszéd, mely a választói jog kiterjesztését, mint legfontosabb és elodázhatatlan feladatot jelölte meg. És íme, a királyi ígéret megkerülésével, a kormány betérjeszti már most a katonai javaslatokat, mert a mai politikai helyzetet kedvezőnek és az ellenzéket gyöngének véli. Ez jellemzi legjobban a kormány politikáját. Egy hipotézisre: az ellenzék gyöngeségére alapítja a törvény megszavazását.

A valódi ellenzék, a Justh Gyula vezérelte alatt álló függetlenségi párt igaz, nem

nagy. De a történelem mutat fel példákat, amikor maroknyi csapat hatalmas hadseregeket tartóztatott fel. Talán így lesz most is. Ez a kis csapat át lesz hatva magasztos hivatásától. Tudja, hogy harcának sikere a nemzet sorsa felett évtizedekre lesz döntő. Tudják és érzik, hogy mögöttük milliók sorakoznak, tudják, hogy a nemzet igazi akaratának ők a letéteményesei. Ez erőt ad nekik, melyen a kormány politikája hajótörést szenvedhet. Ohajtjuk, hogy úgy legyen.

— **Aszfalt helyett kőburkolat.** Mivelhogy az aszfaltburkolat készítésére ajánkozók egyrészt az utcákat csakis 5 méter vagy ennél szélesebb burkolattal hajlandók burkolni, másrészt ajánlataik drágábbak, mint ahogy Szentesen készítették a burkolatot, a községi mérnök a bizottságnak egyik ajánlat elfogadását sem ajánlotta, hanem azt hozta javaslatba, hogy az utcák korláti idomított kővel burkoltassanak. A korláti bazalt kő hazánk első minőségű kőve és eltekintve attól, hogy a székesfővárosnak most már majdnem egyedüli szállítója a korláti bazalt bányák, újabban az alföldi nagyobb városok ezen idomított követ használják, mely rendkívül olcsósága mellett — mert belőle 1 négyzetméter kész burkolat csak 7 koronába (tehát az aszfalt árának felébe) kerül — rendkívül tartós, úgy hogy jó homokágyba fektetve, minden átrakás nélkül 15—20 évig is jó, sima burkolatot szolgáltat. Ezen előterjesztés alapján a bizottság azon javaslattal járul a f. hó 29-iki közgyűlés elé, hogy mondja ki, miszerint ezen idomított bazalt kő burkolattal látja el a Szivák-teret, az Erzsébet-utcát a temető bejáráig és a Buk-Draskovics közti-utcát 4 méter szélességben, a Gróf Andrássy Gyula-utcát, Iskola, Hosszú és Szőlőhegyi-utcát a szegények kertjéig 3 méter szélességben. Ezzel a község főbb és legforgalmasabb utvonalaival lesznek kiburkolva, úgy hogy nincs a községnek olyan része, melyet kővel úton el ne lehetne érni. Ezen főbb utvonalak kikövezése után csakis a kereszt-utcák kövezése lesz hátra, mely a legközelebbi jövő teendője és szabályrendeletileg lesz megoldandó.

Értekezlet a gimnázium ügyében.

A Csongrádon létesítendő főgimnázium ügye, úgy látszik, csakugyan komoly stádiumba akar lépni. Legalább erre mutat azon tény, hogy ez ügyben érdeklődő polgártársaink, párt- és valláskülönbség nélkül, igen látogatott értekezletet tartottak, mult vasárnap dél előtt 11 órakor, a község háza tanácstermében.

Az értekezleten Hegyi Antal községi bíró elnökölt. Sólya Gyula főjegyző pe-

Molykár

elleni megóvásra, utazóbundákat, lábzsákokat, szőnyeget, boákat, szörme felöltőket, városi bundákat és télikabátokat elvállal **Pintér Imre szücsmester**
Jókai Mór-utca 19. szám.
Raktár tűzkár esetére biztosítva van

dig ismertette azon okokat, melyek a csongrádi főgimnázium ügyét aktuálissá tették. Ezek kapcsán fölemlítette, hogy másfél év előtt községeink állami főgimnáziumot kért a koalíciós kormánytól. Ez a kérvénye azonban mai napig nem nyert érdemleges elintézetést. Mig most illetékes helyről oly értesüléseket nyert, hogy a mostani közoktatásügyi miniszter nem idegenkednék Csongrádon a vallásalapból kath. jellegű főgimnáziumot létesíteni és azt a tanulmányi alaptól föntartani, ha ez iránt községeink megtenné a kellő lépéseket és a maga részéről alkalmas telket ajánlana fel ezen gimnázium céljaira. Kéri tehát az értekezletet, hogy nyilatkozzon hajlandó-e ily kath. jellegű főgimnázium létesítése érdekében a szükséges lépéseket megtenni?

Faragó Antal városunk országgyűlési képviselője, ezen előterjesztés után, azon körülményre hívta föl az értekezlet figyelmét, hogy illetékes helyen szerzett értesülése szerint, ezen ügyben, párt és felekezeti különbség nélkül, minél több tagból álló küldöttséggel kellene a szakminiszter elé járulnunk. De eredményt csak úgy lehet reményelni, ha sikerül ezen küldöttség vezetésére vármegyénk főispánját megnyerni. Indítványozza tehát, hogy az értekezlet mindennek előtt a főispán ur jó akaratát törekedjék ez ügyhöz kieszközölni.

Hegyi Antal felszólalásában arra mutatott rá, hogy az állami gimnázium létesítése tárgyában a magas kormány oly követeléseket támaszt, részint belsőség, részint készpénzbeli hozzájárulás alakjában, melyeket a község anyagi erejénél fogva magára nem vállalhat. Azontúl az állami gimnázium létesítésének és fenntartásának költségeit kénytelen volna a szakminiszter tárcájának költségvetésében előirányozni, melyből pedig jelenleg a pénzügyminiszter, az újonnan megszavazott és még megszavazandó óriási katonai terhek miatt minden nélkülözhető kiadást törölni kénytelen. Mig a vallás és tanulmányi alap, mint kath. vagyon, kizáró-

lag a vallás és közoktatásügyi miniszter kezelése alatt állván, ezekből a miniszter az állami gimnáziumnál sokkal kevesebb kiadással létesítheti a kath. jellegű főgimnáziumot a nélkül, hogy azt az országgyűlés elé kellene terjesztenie. Javasolja tehát, hogy az értekezlet járuljon hozzá a kath. jellegű főgimnázium létesítéséhez, mert egy hazának gyermekei kell, hogy akárminő jellegű gimnáziumban, vagy más tanintézetben, békésen megférjenek egymással, földolog lévén, hogy a növendékek a tudományban és jövevényben nyerjék meg a szükséges kiképezetést.

Porubszky József apát-plebános pedig azt hangsúlyozta, hogy ha ő Lacházán, vagy más protestáns városban teljesítene lelképásztort teendőket, teljes szívvvel tudná támogatni azon mozgalmat, mely ott egy protestáns jellegű főgimnázium létesítése tárgyában indítanék; mert jogosultnak tartaná azon törekvést, hogy a többségben levő vallásfelekezeti főgimnáziumhoz jusson. Azt hiszi tehát, hogy ugyanilyen felfogással bírnak ezen értekezlet nem kath. vallású tagjai is, mikor arról van szó, hogy városunk nagy többségben levő kath. vallású lakossága kath. jellegű főgimnáziumot nyerjen. A maga részéről tehát örömmel üdvözlöi Solya Gyula azon indítványát, hogy az értekezlet tegye magáévá a Csongrádon létesítendő kath. főgimnázium eszméjét.

Dr. Vida Sándor szólalt fel ezután és felszólalásában előadta, hogy amiket elmond, azt ugyis mint polgár és ugyis mint a helybeli izraelita hitközség egyik számot tevő tagja kívánja elmondani. Azon meggyőződésének ad tehát kifejezést, hogy örömmel üdvözlöi egy kath. jellegű főgimnáziumnak létesítését Csongrádon, mivel középiskoláit ő is kath. jellegű főgimnáziumban végezte és ebből nemcsak hátrány nem származott rája: de ellenkezőleg mindig örömmel emlékezik vissza azon időre, melyet a kath. jellegű főgimnázium falai közt töltött.

Az éljenzéssel kísért felszólalás után

Solya Gyula összegezte az elhangzott véleményeket és ebből kifolyólag indítványozta, hogy mivel nincs véleménykülönbség a tekintetben, hogy városunk közönsége párt és valláskülönbség nélkül hozzá ne járulna egy kath. jellegű főgimnázium létesítésében, kérje fel ezen értekezlet a községi képviselőtestületet, hogy ezen eszme megvalósítása érdekében hozzon minél előbb érdemleges határozatot és a maga részéről az intézet céljaira ajánlja fel a központi nagyskola épületét a vele kapcsolatos telkekkel. De egyszersmind kérje fel a magas kormányt, hogy az elemi osztályoknak a központi nagyskolából való kihelyezésére engedje át azon kétszázötvenezer koronát, melyet költségvetésében előirányzott az új polgári főiskola fölépítésére. Tegye meg végre a szükséges lépéseket aziránt, hogy vármegyénk főispánja dr. Cicatricis Lajos kegyeskedjék városunk küldöttségét e tárgyban a közoktatásügyi miniszter elé vezetni.

Miután pedig az értekezlet zajos helyeslések közt ezen indítványt egyhangúlag elfogadta, felkérte Solya Gyula az értekezlet tagjait, hogy a majdan megalkandó küldöttséghez minél számosabbban csatlakozzanak és ezzel az értekezlet déli tizenkét óra tájon véget ért.

HIREK.

— **Halálozás.** Vannay Ferenc dobsinai áll. polg. főiskolai rajztanár f. hó 23-án, életének 49-ik évében, Dobsinán elhunyt. A boldogult Csongrádon 1886-tól 1905-ig működött és nyájas, előzékeny modorú, a szakmájában kitünő tanférfi, mindenki szerette és becsülte. Beke poraira!

— **Rendkívüli közgyűlés.** Csongrád község képviselő testülete holnap, május hó 28-án, hétfőn d. e. 9 órakor Csongrád község közháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A Csongrádon 1911. évi május hó 21-én tartott értekezlet megállapodásából folyólag előterjesztés Csongrádon főgimnázium létesítése iránt. 2. Előterjesztés a képviselőtestület 122/911. sz. a. határozatával kiküldött bizottság ama megállapodásáról, hogy a Temető- és Andrassy-utcák, a Buk-köz, valamint az Iskola-

Özv. kutnai Zelenka Jánosné.

Nagy hibánk mindannyiunknak, halandó embereknek, hogy amit vagy akit nap-nap után magunk előtt látunk, hamarosan megszokjuk, természetes, közönséges, magától értetődő dolognak tartjuk s épp ezért igazi becsé, abszolút értéke szerint méltányolni nem nagyon tudjuk. Ezzel magyarázható például az is, hogy a magyarok nem nagyon mentek a Tátrába nyaralni, mert az itthon van, közöttünk; hanem inkább elvitték drága pénzüket félreeső osztrák falucskákat kopottas gyógyintézetbe, mert az külföldi, ismeretlen, idegen s ezért bizonyára szebb is, jobb is.

Csal: miután az angol, porosz meg egyéb nemzeti turisták s nyaraló vendégek nem győzik meggyőzően dicserni hazánkfiat előt a Kárpátok paratlan szépségeit, testet-lelket megújító csudás ózont, vadregényes fenyveseit, mythikus bérceit, tündéri völgyeit, tengersizmeit: kezd néhány év óta fölnyitni a magyarok szeme s az okosabbak már emancipálják magukat a külföld varázsának föltétlensége alól s immár nemcsak a forró augusztusban, hanem decemberben is fölkeresik a hosszú időközön át észre sem vett Tátravidékeket.

S nem ugyanígy van-e a tömeglélek elfogult előítélete az értékes emberekkel szemben is? Nem-e mindennapi dolog az, hogy tudósainkat, íróinkat, színészeinket, festőinket idehaza észre se vesszük mindaddig, mig azoknak tudása és tehetsége más nagyobb városokban vagy külföldön föl nem kelti a közfigyelmet.

De még akkor is, ha dicsőséggel, babérral kitüntetve hazájukba, rendes környezetükbe már visszatértek, nem mennek-e három nap múlva már ismét mellettük úgy el az emberek, mintha az ő érdemük, kiválóságuk magától értetődő, természetes dolog lenne.

S talán csak akkor vetnek rájuk egy-egy érdeklődő pillantást, ha akad valaki, aki a köztekintetet megpróbálja kissé odaterelni.

A helybeli polgári leányiskola kiválóan buzgó és kitünően szakképzett tanerői között működik özv. Zelenka Jánosné, aki becsülettel megérdemli, hogy azért a lelkes és odaadó munkájáért, mellyel immár városunk 12-dik leánygenerációját iparkodik műveltebbé, finomabbá, nemes női gondolkodásúvá nevelni, egyszer némi kis elismerő pillantást is vessünk feléje, ha már egyébbel nem tudjuk az érdemeket s hű szolgálókat jutalmazni.

Özv. Zelenka Jánosné volt az első és egyedüli női tanerő a csongrádi polgári leányiskola megnyitáskor, aki az országos leánynevelés terén szerzett nőpedagógiai gyakorlatával és gazdag tapasztalataival nem kevés mértékben lehetett ez iskola szellemének irányítója és áldásos öre.

Hogy mennyire kiválik e hölgy a hazai rendes képesítésű paedagógusok közül, fényesen bizonyítja az, hogy az állam méltónak találta őt is a kiváltságos tehetségeket kvalifikáló diszparagrafusra: az 1868. évi XXXVIII. törvény-cikk 135-dik pontjára, amelynek értelmében azokat, kik irodalmi munkássággal tanújelét adják sokoldalú műveltségüknek és tudásuknak s a hazai kultúra körül így rátermettségüket be-

tudják bizonyítani, az állam a formális diplomaszerezés kötelezettsége fölé emelve, törvényesen képesíti és megbizva az irodalom s az ezzel rokon kultúrások tanításával.

Az állam ezen fenkölt gondolatú törvényével a francia Rivarol szellemes mondatát igazolja: „C'est un terrible avantage, que de n'avoir rien écrit, mais il ne faut pas en abuser”. Ellenkezőleg e törvényből az világlik ki, hogy aki irodalmat s műveltséget csupán csak magáért a tudásért és műveltségért szerez, művel és fejleszt, az ab ovo méltó arra, hogy a hazai kultúrának hivatott ápolója és terjesztője legyen, amint hogy a közoktatásügyi kormány is föleg azokat a tanerőket szokta kitüntetni s előléptetni, akik irodalmilag működnek, dolgoznak.

Gróf Tisza István is ezt fejezte ki államférfi bölcseséggel a minapi kultuszvita során, kimondván, hogy a hazai kultúra egyik erős biztosítékát abban látja, hogy az „automatikus előléptetés dacára a tanári karnál rést kell nyitni az érdemek kivételével jutalmazásának s hogy csak változatosabbá, gazdagabbá, szabadabbá s dúsabban fejlődővé teszi a magyar kultúrát, hogy ha az nem egy egységes állami patron szerint készül.”

S ki ne lenne valóban meggyőződve arról az életben, hogy bizony a diploma még nem minden. Hanem úgy áll a dolog, amint egy ötletes író hasonlata ezt sejteti. Szerinte az élet egy bálterem. A diploma a bál ruha, mellyel a terembe be szabad lépni. De a földolog még sem a bál ruha, hanem az, hogy ki az igazi jó táncos. A híres Mendelssohn Mózes is erre a

utca és a Szőlőhegyi-utca a szegények kertjéig korláti bazalt-kövel köveztessek ki.

— **Esküvő.** Szepesi Mihály gépész ma vasárnap, délután 4 órakor, tartja esküvőjét Gutpintér Erzsikével a helybeli rom. kath. főtemplomban.

— **Hivatalos óra a kir. adóhivatalnál.** A helybeli kir. adóhivatal hivatalos óráit a szegedi kir. pénzügyigazgatóság újból szabályozta. E szerint a hivatalos óra június 1-től kezdve további rendelkezésig reggeli 7 órától déli 1 óráig lett megállapítva. Az adózó közönség ennél fogva csak déli 12 óráig intézheti ezen hivatalnál felmerülő ügyeit.

— **Kész lesz már a hajóhid.** A községi mérnöktől vett értesítés szerint, a hajóhid vaszerkezete a hét folyamán elkészül, úgy hogy pünkösdre már az új vasgerendás hidon lehet közlekedni.

— **Vármegyei közgyűlés.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága 1911. évi május hó 30. napján, délelőtt 10 órakor, Szentessen, a vármegye székházában rendes közgyűlést tart.

— **Szerencsétlenség az Oláh-féle építkezésnél.** Csaknem végzetessé válható szerencsétlenség történt kedden délután 4 óra tájban Oláh István Apponyi-utcai 5. számú házában. Oláh most újabban pincét épít a háza háta mögött lévő, mint egy 3 méternyi széles területen, melyet a községtől háztelkének nagyobbitására kapott. A pincét előbb a ház egész hosszában, közvetlen a ház faláig kiásta s csak azután kezdte el a fal aláakasztását. A rozoga, régi fal azonban, melyet Oláh nem támasztott alá gondosan, nem várta meg, hogy Oláh téglával aláakasztja, hanem kedden nagy robajjal, mintegy 8 méternyi hosszúságban kidőlt, a mennyezet pedig leszakadt, alátemetve az ott lakó Turesi István zenekarvezető házi butorát, melynek nagy része összetört. Mikor a leszakadás történt, a szobában aludt Turesi, aki a recsegésre még idejében kibírt ugrani, kis gyermekét azonban már nem bírta kihozni s arra a mennyezet részakadt, úgy, amint a gyermek kocsiában aludt. Az isteni különös gondviselés azonban megmentette a kis gyermek életét, mert a mennyezetet a butorok annyira feltartották, hogy a kis gyermeket a romok alól élve lehetett kimenteni.

— **Gyógyszertár átvétel.** A Kossuth-téren levő jó hírű „Szent Rókus” gyógyszertárat Farkas Lajostól Berkovits Mór gyógyszerész vette át, aki működését már meg is kezdte. A gyógyszertár raktáron tartja az összes ismert bel- és külföldi különlegességeket és piperecikket. Raktáron nem levő szerek pedig azonnal, sürgős esetben táviratilag is megrendelhetők, minden felszámitás nélkül.

— **Szellemidéző cigányasszony.** Csurár Regina esanyteleki cigányasszony folyó hó 24-én azzal állított be Papp Imre helybeli lakoshoz, hogy ő szellemidéző és szerencse-

lényegre célzott, midőn a berlini tudósok akadémiái tagnak maguk közé választották s a császár kiesnyes felekezeti szempontokból a választás megerősítését visszautasította. „Sokkal többet ér nekem az, — mondá a világhírű Mendelssohn, — hogy a tudósok választottak meg s a császár utasított vissza, mintha a császár választott volna meg s az akadémikusok tagadtak volna ki maguk közül.”

Napjainkban, mikor a pedagógus abszolút igazságos mértékét a protekció, az elnéző kegyelem, jóindulat s egyéb hasonló tényezők teszik nem egyszer próbára s a kisvárosi élet ezer fonákja közben meg maguk a gyermekek tudják legjobban, hogy elég gyakran nem is őket, hanem a papákat vagyunk kénytelenek klasszifikálni, példaadás céljából is tüntető hódolattal kell az igazi műveltséggel kiérdemelt kitüntetés és kiváltságos jutalom előtt meghajolnunk.

Özv. Zelenka Jánosné a műveltsége, különféle kultúrnyelvekben való tökéletes otthonossága, hazai és külföldi irodalmi organumokban való sokoldalú munkálkodása, népszerű közéleti kulturfáradozása, distingvált finom lelkülete, kiváló és nélkülözhetetlen leánynevelési nőpedagógiája tették méltóvá arra, hogy az állam a nőképzés nem közönséges feladatának teljesítésére meghívta és törvényes polgári iskolai tanítónővé kinevezte. Ezeknek a kvalitásainak köszönhetőe özv. Zelenka Jánosné azt is, hogy hazánk legelső nőképző intézetében: a Veress Pálné leánygimnáziumban a növendékek szelleme és erkölcsi nevelése fölötti fölügyeletet ő reá

NESTLÉ
az egészséges **gyermeklisztje**
és a beteg gyermek, a gyomorbetegség, a regóta bevált táplálék,
Még a hányástól, hasmenéstől, bélfurattól és elhárítja ezeket!
A gyermekápolásról ismertető füzetet ingyen küld: **NESTLÉ**
Wien, L. Biberstrasse 11.

mondó. A szerencsemondással aztán Papptól és feleségétől egy párna tollat esalt ki. Azonban ezért esendőrkézre került, honnan meg a bíróságnak lett eljárás végett átadva.

— **Dr. Beer, Brünn városának tiszti főorvosa, megállapította:** Nagyon előrehaladott korú egyéneknek, akiknek szabálytalan székeléssel kell megküzdeniük, a természetes **Ferenc József-keserűviznek** már 8 napon át tartó használata (naponként 3 evőkanállal) a kívánt, maradandó könnyebbülést előidézi. Kapható győgtárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési Igazgatóság Budapesten.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Szegeden június hó 11. napján d. e. fél 9 órakor a szegedi alsó szivattyútelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61.) beküldendők.

— **A szülők figyeimbe.** Sok szülőnek gondot ad, különösen most az iskolai év befejezésekor, hogy milyen pályára adják fiaikat. Téves az a hit, mintha csak hivatalnok vagy más e féle pályán lehetne boldogulást végezni. Bár még az ipar hazánkban csecsemő korát éli, mégis ma már annyira jutottunk, hogy ügyesebb iparos segítők könnyebb módon megélhetnek keresetükből, mint a hivatalnokok. Bebizonyult tény azonban, hogy leginkább több osztályt végzett tanulókból lehet jó iparos, azért kívánatos, hogy az iparos tanuló is legalább 2—4 polgári vagy középiskolát végezzen. Ha az iskolában birt valamire haladni, joggal remélhető, hogy észszel és szorgalommal az ilyenből kitűnő iparos válhat, ha olyan műhelyben nyelik gyakorlati kiképzésüket, ahol finomabb munkák készülnek. Felhívjuk tehát azon szülők figyelmét, kik fiaikat ipari pályára óhajtják adni,

bízták. S az ott tanúsított fáradhatatlan idealizmusának és hivatottságának köszönheti, hogy az ország nagyszonyai még most is maguk közé hívják meg tanácsait meghallgatni, ha a hazai leánynevelés kérdéséről gyűléseznek. Vagy tisztelik meg ugyanígy az ország fővárosának polg. iskolai vezető tanfőnöki is a körükbe való meghívással ugyancsak azért, hogy kikérjék a leány iskolai életére vonatkozólag az ő értékes tanácsait és tapasztalatait.

Am mindettől eltekintve nem méltó-e a helybeli intelligencia s főleg az érdekelt szülők részéről a hálás elismerésre már csak azért is, hogy 12 esztendeje fáradhatatlan buzgósággal anyai szellemben irányítja a leányifjúságot. S csak önmagát emelné e város társadalma, ha ifjúságunk, jövőnk reménységünk gondos nevelését és művelését fontos és nagy horderejű intézménynek bizonyítaná azzal, hogy azokat, kik körülötte érdemeket szereztek, az elismerés pálmájával serkentené továbbra is lankadatlan idealizmusra, önzetlen kulturmissióra: gyermekeink szellemének képzésére és szívének nemesítésére.

Özv. Zelenka Jánosnének őszintén kívánjuk, hogy a közelgő vakációt egészségének fölfrissítésére s megacélozására használja föl, hogy méltó kiváló társaival együtt még nagyon sokáig áraszt-hassa lelkének finomító és nemesítő hatását, városunk leánygenerációjának üdvére és boldogulására s hazai közoktatásügyünk becsületére.

Dr. Bände Zoltán.

tekintsék meg Joannovics Ferenc műasztalos műhelyét, ahol a tanoncok úgy gyakorlati munkákba, mint szak és műhelyi rajzokban is teljes kiképzést nyerhetnek. Érdeklődők ez ügyben személyesen beszélhetnek Justh Gyula-utca 29. szám alatt. A Joannovics Ferenc műhelye folyó évi augusztustól kezdve modern szerszámokkal és segédgépekkel lesz felszerelve.

— **Aurora.** A Cserna Andor szerkesztésében megjelenő „Aurora” irodalmi és művészeti hetilap legújabb, tizedik, száma a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Felek Gyula: Régi rajzok. Juhász Gyula: Muzsa, A távozó. Kósa Miklós: A párisi ujság. Bölöni György: Orbán Dezső. Mór Miklós: Kifejejtett problémák. Rize: A néptribun és népe. Herman Lipót humoros rajzszorozatának V. képe. A terjedelmes és képekkel díszített Aurora 30 fillérért minden könyvkereskedésben kapható. Előfizetési ára egy évre 14 korona, félévre 7 korona. Mutatványszámot kívánatra a kiadóhivatal (VIII., Főherceg Sándor-tér 3.) küld.

Kiadók és laptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Hirdetmény.

Értesitem az adófizetőket, hogy Csongrád község 1911. évi A. utadó kirovási lajstroma elkészült, a folyó évi május 27-től, június hó 10-ig terjedő 15 nap alatt a község adóügyi jegyzői hivatalában közszemlére van kitéve. Ezen idő alatt az bárki által betekinthező és ellene az előjárásnál felszólámlással lehet élni. Csongrád, 1911. évi május hó 23-án.

Fékete, főszolgabíró.

Hirdetmény.

Tudomására hozatik a gazdaközönségnek, hogy a Magyar Gazda Szövetség 1911. évi június hó 21-én d. e. 10 órakor Kecskeméten, a Katona József sétányon éves rendes közgyűlést tart.

Felhívtnak az érdeklődő gazdak, hogy akik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, hogy kedvezményes vasuti jegy kieszközölése végett is Solya Gyula főjegyzőnél június hó 2-ig jelentkezzenek.

Csongrád, 1911. évi május hó 27-én.

Községi előjáróság.

Tanonc kerestetik. Menezer András borbély mester kéri a szülőket, hogy az iskola végeztével ket 12 éven felüli fiu tanoncra van szüksége. Jelentkezni lehet Szentesi-körút 27. szám alatt levő borbélyüzletében.

Betonvállalat.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy pince, speiz, folyosó betonozását, továbbá mindennemű betonmunkákat elvállalok.

Több évi gyakorlatom folytán azon helyzetben vagyok, hogy munkáimat a legjobb kivitelben készítem el s azok bármely szakértő által megvizsgálhatók.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Abonyi János

Szarvas-utca (Szántai-ház).

„M-i-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi **JACOBI**-féle Antinicotin-cigarettafüvvelék fadóhozban!”



Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!

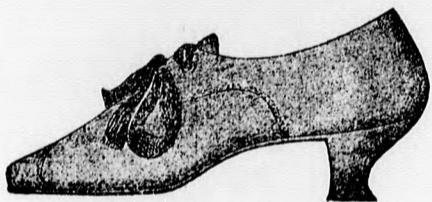
Pályázati hirdetés.

A Csongrád nagyközségben viselt községi bírói, helyettes bírói, 4 tanácsbeli, közpénztárnoki, adópenztárnoki, közgyámi és ügyészi állások az 1886. évi XXII. t.-c. 69. §-a értelmében folyó évi június hó 30-án, július hó 1-től terjedő 3 évre tisztujtás után fognak betölteni.

Felhívom azokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy eziránti bejelentéseiket hivatalomhoz folyó évi június hó 27-ik napjának délután 5 órájáig szóval, vagy írásban tegyék meg.

Csongrád, 1911. évi május hó 12-én.

Fehete, főszolgabíró.



HEGEDÜS CIPŐI TARTÓSAK ÉS OLCSÓK.

Szebben áll a pantalló,
És szebben áll a frakk,
Ha szekrényébe **Hegedűsnél**
Vásárolt cipőt rak.

És szebben fest a szoknya,
És szebben fest a bluz,
Ha lábára **Hegedűsnél**
Vásárolt cipőt húz.

Peronospora

Oidium Fusihladium

védőkezelésére, nemkülönben az összes betegségek és rovarok elhárítására, ajánlok szavatolt **legjobb** minőségben:

Cupri: levelek és vesszők peronosporája ellen, 1 csomag ára **50 fillér**, elegendő 1 hektol.

Bordói por ára kg-menként **55 fillér**.

Rézhénpor fűtperonospora és lisztharman ellen.

Pontos utasítás.

Mezőgazdasági Vegyi Laboratorium

DETSINYI FRIGYES

BUDAPEST, V. Marokhói-utca 2. sz.

A közönség szives figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a tiszafürdőt megnyitottam s ezen alkalommal

úszó tanfolyamot

rendezek felnőttek és gyermekek számára.

Orvosi rendelét szerint: hidegvizkúra leöntésekkel és léglehűtésekkel. Különböző zuhanyok, rendszeres massage, tyukszemvágás. Kitűnő hely iszap és napfürdő használatára. Villanyozás felnőttek és gyermekek számára.

Csónakok úgy családok, mint egyesek részére minden időben. A tisztelt fürdő közönség részére automata testmérő készülék berendezve.

A vasárnapi fürdőzések úgy mint ezelőtt, most is díjtalanok.

Szives pártfogást kér mély tisztelettel a közönségnek áldozatkész szolgája

Szigeti Gyula

fürdőtulajdonos.

Egy keveset használt igen jó karban levő majdnem új, bárkinék megfelelő bicikli jutányos árrért eladó. Megtekinthető bármely időben a tiszafürdőn.

Hirdetmény.

Felhívatik a választó közönség, miszerint az 1911. évi június hó 30-án d. e. 9 órakor Csongrád község közházánál tartandó általános községi tisztujtásra megjelenni sziveskedjék.

Figyelmeztetik a választó közönség, miszerint ezen általános tisztujtás alkalmával a község közházának udvarára csak azon választók fognak beocsájtanni, kik választói minőségüket a magukkal hozandó adókönyvvel igazolják. Csongrád, 1911. évi május hó 16-án.

Főszolgabíró megbízásából:

a **hözségi Elöljáróság.**

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Csongrádon, az eddig Draskovics Dézső házában volt

könyvkötészetemet

a Magtár-utca 5. sz. alatt levő Oláh-féle házba helyeztem át.

Üzletemben készülnek díszkötések, arcképrámák, ima- és emlékkönyvek, albumok, hivatalos, üzleti és iskolakönyvek stb. a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.

Régi könyvek újjáalakítását a lehető legolcsóbban elvállalom.

A t. közönség szives támogatását kérve, vagyok szolgálatra kész tisztelettel

Löbl Mór

könyvkötő.

Eladó ház.

Lantos Ferenc Dob-utca 6. szám alatti háza szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal vasárnap és ünnepnapokon ugyanott.

Kiadó üzlethelyiségek.

A Kossuth Ferenc-utca 42. szám alatti modern új házban egy sarok bolthelyiség, fűszerárú berendezéssel ellátva, azonnal kiadó. Mellette folytatólag még két helyiség, szép kirakatokkal ellátva, szintén kiadó. Bővebbet Márkus vendéglős vagy Márkus János fodrász nyújt.

Ki akar

szép lenni?

Keves hölgy van a világon, ki a **FÖLDES** féle

MARGIT-CRÉME

arckenőcsőt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemesak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kez fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Az összes szépítőszerek között a

Földes-féle Margit-Créme

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsirtalan.

Nagy tégely 2, kisi 1 korona, minden gyógytárban és drogeriában. Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgy-por (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpep 1 korona, Margit-arcvíz 1 korona.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Csongrádon:

Barna Henrik, Farkas Lajos és Löw Adolf urak gyógyszerésztárában.

oooooooooooooooo

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MAZURA VILMOS

cserépkályha, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománcozott falburkolat és minden e szak... mába vágó munka készítőjénél ...

Szentesen, a vasútállomás mellett.

oooooooooooooooo

Félix-gyógyfürdő

téli és nyári gyógyhely.

Nagyvárad mellett. Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hévforrása, víz hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő. 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirat, interurban telefon.

Curtaxe és zenedíj nincs. Prospektust küld az igazgatóság.